

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016.

1. INHOUDELIJK

Situering

Totstandkoming

Op 10 februari 2014, heeft de Raad van de Europese Unie zijn goedkeuring gehecht aan een besluit waarbij de Europese Commissie werd gemachtigd om de onderhandelingen over een overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking met Cuba, op te starten.

Op 29 april 2014 werden de onderhandelingen opgestart. Na zeven onderhandelingsronden werd in maart 2016 de onderhandelingen succesvol afgerond. De voorliggende overeenkomst werd op 11 maart 2016 in Havana geparafeerd.

Het Europees Parlement werd tijdens de onderhandelingen geïnformeerd.

Gemengd karakter en ondertekening

Het gemengde karakter van de overeenkomst werd via schriftelijke procedure vastgelegd. Zowel de federale overheid als de gewesten, de gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest oefenen hun bevoegdheden uit. Tijdens zijn vergadering d.d. 1 december 2016 bevestigde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), de schriftelijke procedure. In zijn brief van 4 april 2017 deelde de voorzitter van de ICBB aan de minister-president van de Vlaamse Regering mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd, zodat het verslag definitief is goedgekeurd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen.

De overeenkomst werd op 12 december 2016 ondertekend in de marge van de Raad van Buitenlandse Zaken.

Advies van de Raad van State; afdeling Wetgeving

In zijn advies van 7 februari 2017 met kenmerk 60.724/VR maakte de Raad van State opmerkingen inzake de vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie, de bevoegde adviesraden en de Belgische standpuntbepaling en vertegenwoordiging in de Gezamenlijke Raad en het Gemengd Comité.

Het advies wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

In zijn brief van 13 maart 2017 liet de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) weten geen advies te formuleren vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact.

Context

Algemeen

De Republiek Cuba is een land in het Caribisch Gebied en bestaat uit het eiland Cuba, Isla de la Juventud en ruim 4000 kleinere eilanden. Sinds de revolutie van 1959 is het land officieel een socialistische staat. Cuba wordt sinds 2008 bestuurd door president Raúl Castro, secretaris-generaal van de Communistische Partij van Cuba. De president van Cuba dient voor vijf jaar en het aantal termijnen van het presidentschap is onbeperkt.

Op 17 december 2014 bereikten de presidenten van de Verenigde Staten en Cuba een historische doorbraak met de gezamenlijke aankondiging van de normalisatie van de relaties tussen de VS en Havana die sedert 1960 waren verbroken.

De Verenigde Staten hebben in juli 2015 hun ambassade in Havana heropend. In maart 2016, 90 jaar na het laatste bezoek van een VS-president, bracht president Obama een bezoek aan Cuba.

Relatie tussen de Europese Unie en Cuba

De relaties tussen de Europese Unie (EU) en Cuba worden momenteel geregeld door gemeenschappelijk standpunt 96/697/GBVB van 2 december 1996. In dit standpunt stelde de EU zich ten doel een overgangsproces naar een pluralistische democratie en eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te bevorderen, alsook een duurzaam herstel en een verbetering van de levensstandaard van het Cubaanse volk.

De EU is een van de belangrijkste handelspartners van Cuba. De belangrijkste exportgoederen zijn minerale brandstoffen en minerale oliën, suikers, dranken en tabak. In 2015 bedroeg de invoer uit Cuba 540 miljoen. De EU voerde voor 1.600 miljoen euro uit. De EU is tevens de grootste buitenlandse investeerder in Cuba, voornamelijk toerisme, bouw en agro-industrie.

Als gevolg van de hervorming van het stelsel van algemene preferenties (SAP) van de EU in januari 2014, verloor Cuba haar handelspreferenties voor uitvoer naar de EU. Dit had voornamelijk een impact op de tabaksexport waarvoor het douanerecht aanzienlijk is toegenomen.

Relatie tussen Vlaanderen en Cuba

Vlaanderen is partij bij het verdrag van 19 mei 1998 inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen dat de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) sloot met Cuba. De Vlaamse instemmingsprocedure werd afgerond met het decreet van 17 mei 2002. Verder sloot Vlaanderen ook memoranda van overeenstemming met Cuba op het vlak van onderwijs (1997) en op het vlak van transport, wegen en energie (2003). In 2003 werd ook een intentieverklaring ondertekend met het oog op het onderzoeken van de mogelijkheid een algemeen kaderakkoord te sluiten.

In de periode 2002-2010 kende Vlaanderen steeds een handelsoverschot met Cuba. Het jaar 2005 was een recordjaar met een uitvoer van 41,3 miljoen euro. Daarna ging de uitvoer jaar na jaar bergaf, tot in 2009 het dieptepunt werd bereikt en de uitvoer naar Cuba nog amper 14,7 miljoen euro bedroeg. Sindsdien kende de uitvoer weer enkele jaren, uitgezonderd 2012, een stevige groei.

Op het vlak van buitenlandse handel bekleedde Cuba in 2016 de 117^e plaats op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen met een totale uitvoer van 43,8 miljoen euro. De Vlaamse import uit Cuba bedroeg in 2016 bijna 30 miljoen euro, wat goed was voor een 116^e plaats.

Inhoud

De samenwerkingsovereenkomst is een algemene kaderovereenkomst die drie traditionele aspecten behelst, met name het politieke, het economische en de samenwerking in verschillende andere domeinen. Daarnaast omvat de overeenkomst de politieke standaardclausules van de EU inzake mensenrechten en het Internationaal Strafhof, alsook verbintenissen in verband met de rechten van vrouwen en kinderen, die worden gedefinieerd als essentiële elementen van de overeenkomst.

De voorliggende overeenkomst is de eerste bilaterale overeenkomst tussen de EU en Cuba. De samenwerkingsovereenkomst vormt de basis voor een grotere betrokkenheid bij Cuba door middel van het versterken van de politieke dialoog en het intensiveren van de samenwerking op een breed spectrum van terreinen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie Vlaamse Regering VR 2016 0212, document 1299/1.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie Vlaamse Regering VR 2016 0212, document 1299/1.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie Vlaamse Regering VR 2016 0212, document 1299/1.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale verdragen is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds, ondertekend te Brussel op 12 december 2016; alsook aan het bijhorende ontwerp van memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden, te gelasten het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting;
- de overeenkomst in het Nederlands;
- het advies van de Raad van State d.d. 7 februari 2017;
- het advies van de SERV d.d. 13 maart 2017.